

Kiadóhivatal:

Kaposvár, Teleky-utca 9.

Ide ezimezendők az előfizetési pénzek, hirdetések és nyilatkozatok közlemények.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.

Fél évre 2 „

Negyed évre 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca 17.

Ide küldendő a lap szellemi részét illető minden közlemény.

Bármentetlen küldeményt nem fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem adunk.

SOMOGYI UJSÁG

MEGYEI- és HELYI-ÉRDEKŰ, VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: szombaton.

Felélős szerkesztő: Noszlopy Tivadar.

Előfizetési felhívás!

Fölkérjük a t. olvasó közönséget, hogy lapunkra a mennyiben előfizetéseiket meg meg nem tettek volna, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek. Lapunk minden héten egyszer, szombaton jelen meg úgy, hogy vasárnap a vidéken is mindenütt olvasható legyen. Előfizetési ár egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. Jegyzők és tanítók lapunkat 3 frtért fél évre 1 frt 50 kr-ért kapják. Az előfizetési összeg a kiadóhivatalba (Teleky-utca 9. szám) küldendő.

A „SOMOGYI UJSÁG“

kiadóhivatala.

Gimnáziumi tápintézet.

A kaposvári állami főgimnázium kebelében néhány év előtt igen üdvös intézmény létesült, mely segítő egyesület néven évről-évre, bár zajtalan, de annál áldásosabb működést fejtett ki. A régi hat osztályu gimnázium 1885-ben teljes középiskolává alakulván, a tanári kar is mintegy ujja-alakult. E megújult testület úgy a tanítás, mint a nevelés terén egyesült erővel igyekezett a mult idők hiányait helyrehozni és az intézetet minden irányban a fokozódott követelményeknek megfelelően emelni. A gimnáziumban élénk iskolai élet fejlődött, mely csakhamar megteremtette a maga jó gyümölcseit. Az intézet tekintélyének, jó hírnevének emelkedésével a tanulók száma is folyton gyarapodott. Különösen a törekvő, az igazi tudásra szomjazó és a szigorubb mértéktől kevésbé irtózó tanulószám kereste föl ez intézetet.

Ennek az ifjuságnak azonban egy baja volt: a szegénység.

E bajon segíteni, vagy azt legalább enyhíteni, multhatlanul szükségessé vált. A tanári kar tehát mozgalmat és gyűjtést indított (1887-ben) egy segítő egyesület alakítására, mely a nagynevű Somssich Pálnak és Somogyvármegye több lelkes fiának közreműködésével — hála a nagyközönség páratlan áldozatkészségének — rövid idő alatt meg is valósult. Megyénk kiváló férfiai egymásután beléptek az egyesület alapító, rendes és pártoló tagjai közé, úgy hogy 1890. évben az alapszabályok megerősítése után már megkezdhetette az egyesület működését; a pénzbeli és tankönyvekkel való segélyezést. A segítő egyesület mult évi közgyűlése a pénzbeli segélyezés helyett tápintézet felállítását ha-

tározta, melynek érdekében az igazgató választmány következő mel. ghangu felhívást bocsátotta közzé:

„A kaposvári állami főgimnázium ifjuságát segítő egyesület igazgató választmánya ama körülménytől indítatva, mely szerint az egyesület 6500 frtnyi alaptőkéje még mindig nem elegendő az egyesület céljail kitűzött alumnéum berendezésére és fentartására, — azzal a kéréssel fordul Somogyvármegye némeslelkű Közönségéhez, hogy a nevezett egyesület anyagi erejének növelése végett a tagjai sorába lépni, vagy bármilyen adománnyal az évi jövedelmét gyarapítani kegyeskedjék.

E kérelmünket teljes bizalommal és a jó- s igazba vetett hitünkkel intézzük a t. c. Közönséghez, hiszen Somogyvármegye érdemes fiainak házáknak kulturális fejlődésének javára való megmentéséről van szó! Élénken érezzük mindnyájan, hogy a hazánknak és közvetlenül a megyénknek minden fiára, de különösen a tehetséges fiakra szüksége van. A szűkölködő tehetséges tanulókat elzúllani nem engedi hazafias érzésünk, az egyébként érdemes szegénysorsu ifjakat fölsegíteni pedig emberbaráti kötelességünk.

A kaposvári főgimnázium ifjuságát segítő egyesület a megerősített alapszabályok értelmében a folyó iskolai évben 6 tanulót összesen 180 frtnyi segélyben részesít, a könyvtárból pedig 80 tanulót 394 kötet tankönyvvel látott el.

Tekintve, hogy 313 beiratkozott tanuló közül 101 kellő előmenetelű s jó viseletű ifju tandíjmentes, nyilvánvaló, hogy az intézetben a szegénysorsu érdemes tanulók oly nagy számmal vannak, hogy a fentebb említett pénzbeli segélyezés kevésbé czélszerű volta mellett távolról sem elegendő. Az egyesület anyagi erejét gyarapítja a felállítandó alumnéumban egészséges táplálék nyújtásával óhajtunk az iskolázására szoruló jó tanulók iskolázatásának terhen könnyíteni, és pedig vagy egészen díjtalan ellátással, vagy a némileg tehetősebbeknél csekély évi díj befizetése mellett.

Mindezeknél fogva ismételten kérjük az igaz ügy iránt fogékony némes közönséget, mely már eddig is több ízben adta fényes bizonyítékát önzetlen áldozatkészségének, támogatáson minket továbbra is vállalva az

ifjuság szellemi és anyagi javának előmozdítására irányult törekvéseinkben.

Meg vagyunk győződve, hogy a gimnáziumi segítő egyesület humánus és hazafias törekvéseinek s/a választmány fáradhatatlan buzgalmának ezuttal is meg lesz a kívánt sikere. Ugy legyen!

A vármegye költségvetése.

Somogyvármegye 1894. évi költségvetése a minisztériumtól helybenhagyva visszaérkezett; a költségvetés a következő tételeket tartalmazza.

Szükséglet: 1. Tiszti, segéd és kezelő személyzet fizetése	83922	frt 40	kr.
2. Ezek mellékjárnálkai	19500	—	—
3. Szolgák fizetése	9016	„ 50	—
4. Ezek mellékjárnálkai	3127	„ 86 1/2	—
5. Hivatalos helyiségek bérlele	1200	„ —	—
6. Irodai szükségletek	6819	„ 14 1/2	—
7. Utiköltségek és napi-díjak	600	„ —	—
8. Építési és épület-fent. költségek	1444	„ 85	—
9. Egy. rend. kiad.	1222	„ 95	—
10. Előre nem láth. kiad.	1200	„ —	—
11. Kezelő és szolgál. szem. jutalm.	400	„ —	—

Összesen: 127556 frt 70 kr.

F e d e z e t:

1. Állami javadalmaszás	99500	frt —	kr.
2. Várm. ingatlanok jövedelme	560	„ —	—
3. Gyámpénztári tartalék-alap jöv.	6265	„ —	—
4. Katonabeszállásolási pénz. jöv.	600	„ —	—
5. Utadó és betegápolási jut.	1263	„ 03	—
6. Számadási térítmeny	200	„ —	—
7. A kaposvári trvszék tűzbiztosítás és kényménysepréért a kat. besz. és kórházi pénztáraknak	391	„ 04	—
8. Rendszerezett 05% pótdadó	7480	„ 14	—
9. Előre nem látható bev.	100	„ —	—
10. Irószerekért vegyes pénztárakból	150	„ —	—
11. Ebadópénztárból orvosok és állatorvosok fizetésére	5357	„ —	—
12. Utadópénztárból IV. számvevő és díjnyokok fizetésére	1765	„ —	—
13. Birságokból	85	„ —	—
14. Ebadóból vegyes kiadásokra	500	„ —	—
15. Zeneengedélyekért	480	„ —	—
16. Betegápolási pénztárból orvosok fiz.	364	„ 75	—
17. Tőzsvagyongépénztárból javításokra	1474	„ 82	—

Összesen: 127588 frt 02 kr.

Marad felesleg: 32 frt 02 kr.

„A Somogyvármegyei Közművelődési Egylet“ február hó 4-én tartja közgyűlését. Ez alkalommal jutalmak kiosztása is javaslatba lesz hozva, ama tanítók részére, kik a magyar-nyelvet sikeresen oktatták és ama tanulók részére, kik nyelvünk elsajátítása által arra érdemessé tettek magukat.

A vármegyei pénztárnoki állásra, mely Bogyay Márton elhalálozása által üresedésbe jött, mint illetékes forrásból értesülünk, Lájpczig Vincze ügyvéd és földbirtokost emlegetik. Mindenesetre helyes volna a választás, mert Lájpczig Vincze nemcsak képzett szorgalmas ember, hanem a vagyoni biztosíték is megvan nála. Alkalmasabb pénztárnokot a vármegye nem is találhatna.

A vármegyei közgyűléstől még csak pár nap választ el. A csurgói, — tabi — és igali főszolgabírói állások minden valószínűség szerint egyhangulag fognak betölteni, valamint az üresedésben levő szolgabírói úgy a vármegyei aljegyzői állások is, küzdelem csupán az árvászeki I. jegyzői állásnál lesz, melyre dr. Falusi Gusztáv és Schaffer József fognak pályázni.

HIREK.

— **Kinevezés.** Pethes János csurgói állami tanítóképezdei segédtanárt a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendes tanárrá nevezte ki.

— **Jótkonyosság.** Tallián Gyula főispán ur ömeltósága és dr. Vaszy János ügyvéd ur a kaposvári állami főgimnáziumban felállítandó alumneum javára 100-100 frtos alapítványt tettek és ezzel az ifjúságot segítő egyesület alapító tagjai közé léptek. Ugyancsak ez egyesület rendes tagjai lettek Maar Gyula alispán ur és ifj. Folly Józsefné urnó 30-30 frtos alapítványaikkal. A nagylelkű adakozóknak ez uton is a legmelegebb köszönetét nyilváníti a választmány nevében az elnökség.

— **Aranymenyegző.** Holics Gyula kaposvári kir. törvényszéki bíró édes atyja, a kegyes tanító rendi érdemes főtisztje Várongon, Tolnavármegyében, január hó 23-án ülte aranymenyegzőjét szeretett nejevel. A kegyeletes ünnepély isteni tisztelettel kezdődött a városi templomban,

hol Kőműves Gyula nakilelkész mondott szép alkalmi beszédet. Majd lakoma következett, hol az ég áldását kérték az érdemes házaspárra; mit mi is őszinte szívvel kérünk az egek uratól.

— **Meghívó.** Tallián Gyula főispán ur ömeltósága a fonyódi fürdő létesítése ügyében a következő meghívót bocsátotta ki: A Fonyódon létesíteni szándékolt balatoni fürdő illetve nyaraló telep ügyében f. évi február hó 5-én d. u. 4 órakor a vármegyei ház nagytermében tartandó előleges értekezletre azzal van szerencsém Tekintetes urat meghívni, hogy ez értekezletre az ügyiránt netalán érdeklődő ismerőseit is értesíteni illetve magával hozni méltóztassék. Kaposvár, 1894. január 30. Tallián Gyula főispán.

— **Meghívó.** A „Somogymegyei gazdasági egyesület“ folyó évi február hó 5-én délután 3 órakor a vármegyei ház kistermében közgyűlést tart, melyre van szerencsém az egyesület tagjait mély tisztelettel meghívni. Kaposvár, 1894. január hó 20-án. Elnöki megbízásból dr. Roboz Zoltán, egyesületi titkár.

— **A Gimnáziumi segítő egyesületre** e helyen is felhívjuk olvasóink szíves figyelmét. Célját és hivatását a közölt lelkes felhívás élénken fejtegeti, a tervbe vett tápintézet felállításával valóban nagy fontosságú kulturmisszióra vállalkozik. Az egyesület élén Tallián Gyula főispán áll mint díszelnök, Somsich Andor mint elnök. Ügyvivő alelnöke Danilovics János gimn. igazgató, jegyzője Prilisauer Adolf tanár, pénztáros Bécsy Márton hittanár. Az igazgató választmány tagjai a tanárokon kívül Csorba Ede, Haidekker Károly (ellenőr), Herczog Manó dr., Kapotsfy Jenő, Kunfy Adolf, Lájpczig Antal, Maar Gyula, Makfalvy Géza, Marton Gyula (ügyész), Psik Lajos, Szigei János dr. és Ujváry Ferencz.

— **Herczog Eszterházy Miklós** a kaposvári hitbizományi uradalom ura, a volt 1848-iki magyar miniszter fia, Bécsben, rövid szenvedés után elhalt.

— **Az izr. nőegylet bálja** január hó 27-én volt Nagy-Atádon, — a mulatság általában igen sikerült; az első négyest 24 pár táncolta. Csak reggel felé osztoltak szét. Jövedelem 130 frt volt. Jelen voltak: Leányok: Berger Fancsa, Bienenfeld Paula, Bleier nővérek, Fleischhauer nővérek, Gross Helén, Günsberger Janka, Kovácsics Mariska, Novácsék nővérek, Rechnitzer nővérek, asszonyok: Berger Antalné, Bienenfeld Jakabné, Feiglstock Zsigmondné, Goldschmidt Arminné, Gross Simonné

Grünbaum Jakabné, Herrmann Márkusné, Novácsékné, özv. Schwarezné, Weisz Arminné.

— **A mernyei bál** január 31-én. A vidéki mulatságokat tudvalevőleg a fesz-telen pezsgő jókedv jellemzi. A mernyei báloknak pedig kiváló hírnevük is van e tekintetben. Ez a mulatság a szép multnak méltó folytatása volt. Mernye vidékének intelligenciája, az ott időző vasuti mérnökök, s Kaposvárról kirándultak képezték e szép emlékü mulatság társaságát. Az idegen fiatalság a vendégszeretéről híres Bertalan Alajos jószágkormányzó hazának vendégei voltak. 1/4-kor gyülekeztek a vendégek Spitzer nagyvendéglőjében. A társaságnak természetesen sugárzó központjait a jelenlevő szép hölgyek képezték. Ott láttuk a többek közt Turi Ilona, Baka Mariska, Odor Mariska, és Ida, Kleisz nővérek, Strinovic Marián és Turi Elza, Gundy Zsuzsa, Jeges nővérek Gosztanyi Mariska stb. kisasszonyokat. Zsolnay jó zenekara húzta talp alá a ropogó esárdásokat. A kiszolgálásról Spitzer vendéglős előzőkeny leánykaival Blanka és Irénnel kitünően gondoskodott. — A termet Babocsay Andor ügyes keze díszítette. A derék rendezőség a hölgyközönséget díszes tánczrenddel lepte meg. — A mulatság a szó szoros értelmében kiválóan sikerült tartott, a midőn a családias jellegű társaság egy kellemes est emlékeivel egyszerre szétcszlott.

— **Eljegyzés.** Königsberg Lipót kaposvári kereskedő szellemes, szép leányát Imát eljegyezte Löwy Samu daruvári nagykereskedő.

— **Házeladás.** Lájpczig István nyug. kir. főmérnök és niklai földbirtokos eladta Kaposvárot a főteczában levő házat; megvette Deutsch Albert ismert kaposvári kereskedő.

— **Halálozások.** Bogyay Márton vármegyei elpénztárnok január hó 27-én, 71 éves korában Kaposvárott elhunyt. A boldogult régebben gróf Széchenyi Pál gazdasztje volt, s majd a vármegye szolgálatába állott. Haláláról a következő gyászjelentést tettük: Alulírottak mélyen szomorodott szívvel jelentik, hogy Várbogyai Bogyay Márton ur Somogyvármegyei alpénztárnoka életének 71-ik évében, rövid szenvedés után végelgyengülés következtében f. hó 27-én este 8 órakor, a halotti szentségek áhítatos felvétele után, jobblétre szenderült. A boldogult hült tetemei e hó 29-én délután 3 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartásai szerint a

A „SOMOGYI UJSÁG“ TÁRCZÁJA.

Amit a korcsolyák mesélnek.

Irta: Mártonffy Imre.

Miért kell nekem az 6 íróasztalának titkos fiókjában eltöltenem napjaimat?

Miért vesz elő urnóm esténként, midőn mély sötétség borítja a földet és a fáradt emberek nyugvára hajtják fejüket és sokáig elnézdel, míg nem szép szemeből könyecseppnek lopóznak elő, elmesélem nekem tiémt.

Gyermekkoromra alig emlékezem, én csak arra emlékezem, midőn ezelőtt 5 éve egy napon két kedves leányfő hajolt skatulyám fölé, melybe elhelyeztem voltam, s engem ikerestvéremmel együtt megvettek. Azonnal jégre vittek és a piziny lábakra illesztve, megkezdtek pályafutásunkat.

Kezdetben minden új volt előttem. A pompás jég, a vidám urak és hölgyek, kik tova siklottak, a tarka, vegyes zürzavar élénk benyomást tettek rám; fel-

ébredt bennem a dicvágy és a büszke voltam arra, midőn mindenfelé hallám, hogy: „A Sárdy nővérek a legbájosabbban korcsolyáznak.“ (Természetesen a mi segitségünkkel.)

Az én urnómet Ellának hívták, bájos szőke alak, örökös pajzán mosolylyal bíbor ajkán, ki mint egy szitakötő, pihe-nés nélkül, fáradhatlanul repkedett ideoda, s megjelenésével mindenütt hódított mint a vidám napugár éltető melege. Azonban Leontint is nagyon szerettem. Leontin egy évvel idősebb volt Ellánál és sokkal magasabb növéssű. Dus, gesztenyeszínű haja nyílt homlokot övezett, fekete, mély tűző szemében buskomorság honolt, mely azoknak sajátsága, kik sorukat szenvedés gyanánt választják ki maguknak. Ajka körül nyájas mosoly játszadozott.

Leontine mindig nyugodtnak és csendesnek látszott, épp ellenkezője Ellának, ki vigkedv és heves volt, mindamellett szüleinél és jó ismerőseinek kedvenceze vala, de ki is haragudott volna a bájos könnyűszárnyú szitakötőre?

A jégren deszen Elemér ur — a

két nővér unokafivére — volt a kiserőnk. Sárdy Elemér csinos barna fiatal ember volt, nyílt egyenes jellemmel és érző szívvel. A fővárostól nem messze voltak nagy terjedelmű birtokai, a telet azonban mindig a fővárosban töltötte és nálunk.

Megérkezte után a két öreg nagynéni beszélgetését lestem ki és arra a felfedezésre jutottam, hogy Elemér atyja szívesen beleegyezne abba, hogy ha fia a két leány közül valamelyiket nőül venné és Elemér azért jött is el...

Boldog órák voltak, boldog napok a jégén...

A két testvér beszéd modora közt mégis volt különbség.

Mit Leontin egyszerű neven a bensőség meleg lehetétől volna áthatva, addig Ella csakugy duzzadt a pajkosságtól és vidámságtól, Elemér gyönyörködött, ez eleven kedélyben és Leontin lassankint elhomályosodott Ella mellett.

Egy napon a jégpályán voltunk, hol sok ismerős fogott körül körül minket, s míg Leontine ezekkel társalgott, az alatt Ele-

a gyönyörű szép Mira, a kit a törökök Gülbenedinek (rózsás testűnek) hívták, annyit se érzett a szívében iránta, mint egy eltapasott ibolyaszál iránt. Látta, hogy a legény, kinek kiűtötte valahol a jataján a fogát, úgy néz reá gyakran, mint a vén asszonyok a Mária-képre, de neki már ott lobogott szívében a szerelemnek lángja és ez a lobogás nem az ő nevét foglalta magába szent oltárkép gyanánt, hanem a dél-czeg Rakic-ét, a ki ott trónol a Drina buja partján valamely fatörzsön és ha látta egyet, összerelődik az ő sereg nyájá.

Gyakran vette arra séta közben útját, lepihent a fákak hús ernyője alá s hallgatta gyönyörrel, harmatos pillával azt a szomorú dalt, mely csurrantott méz gyanánt olvadt le ajkáról és a mely magyarul ilyen formán szólna:

Rá se merem a szememet vetni,
Szegény vagyok, nem szabad szeretni.

Hej pedig rámába van téve szülei házánál a szépen megfakult, nagy nemesi levél, melyre még Nagy Lajos királyunk pecsétje van ütve, vitézül harcolván egy fényes nevű ősiük a velencések ellen,

Be szeretne volna ilyenkor megmondani neki, hogy azért az egész nyájért el nem cserélné egyetlen kihalt haja szálát, s hogy szegény a gonosz, kinek szíve nincsen. A ki szeretni tud, gazdag, mert még annak is adhatna kölcsön egy kis boldogságot.

De a világért se mert szólani hozzá. Ha közlébe ért, remegett, mint a fia őz, elkapta a fejét, hogy ne lássa a legény azokat a vérvörös rózsákat, a melyeket a szívéből felszökellő vér pattantott ki arcán. Pedig hogy fájt ez a busuló legénynek. Villámok csaptak le ilyenkor agyába, melyek sisteregve furódtak be a szíve fenekéig.

Milyen büszke, hogy elfordítja a fejét, még látni se kíván, gondolta magában mélyen folsóhajtván. Elővette újra szerelmes szívének panaszló hangcsövé, a maga csinálta furulyát, s azon át fújta ki lelkéből azt a könnyet hullató fájdalmat, melyet a megalázás barna fellegekké tömörített össze.

Es így röpült az idő felettök gyászban, vívódásban, nem sejtve, nem álmodva egyik sem, hogy közös forrása van e tenger szenvedésnek, mely lent a szív fenekén háborgó morajjal zuzza szét a szebb jövő reményeit. Az eljegyzést követő regelen virágokrát küldött a jó szomszédoknak az új mátkapár. Népszokás ez, a mely boldogságukat kívánja hírül adni nekik.

Azok a bokréták, a melyeket a meny-

asszony küldött, nagyon frissek voltak, sok harmat hult azokra az éjjel. Forró szellő nyitogatta föl a bimbókat, egy meggyuladt s titkon égő világból szállott az le rájuk sűrű sóhaj gyanánt. . . . Pár nappal a lakodalm előtt szomorú hír járta be a falut. Rakie, a szép, a buba merült pásztor, odahagyta nyáját, bandát alakított s ott leskelődik a jámbor utasokra a Majevicez Planina erdő sűrűjében. A gyönyörű Mira olyan lett egyszerű, mint egy ünneplő ruhába öltöztetett halott.

Ugy járt, mintha két oldalt láthatatlan kéz vonszolta volna, s ő maga mitse tudna róla. Megtört szeme félig lehuşyva, két kis keze, mint két letört tea rózsa, mereven csüggött le.

Ha szólították, nem hallotta, ha beszéltek hozzá, nem értette. Nézett, de nem látott, mint egy öntött szobor. Ha rá kiáltottak, megrázkódott, akár egy holdkóros, ki az éj csöndjében öntudatlanul jár a szédítő magasban.

Három nappal az esküvő előtt eltűnt a szép Mira. Ugy maradt az ágya, a mint fölvetették. Egy papírszelet feküdt az asztalán s csak annyi volt rajta: Eladtátok szívem, én meg visszaváltom. . .

Oda futott éjjel a csobogó Janja-Rhéka mentén a tág mezősegre, hol nemrég a sugár Rakie lelke panaszkodott az öreg fatörzsön furulyája szomorú dalában. Lekönykölt az árván maradt tuskón és kisért rája mind azt a sok könnyet, a mit eddig visszafojtott lelke.

A hulló csillagok tűzijátéka, a holdfényben ezüst kigyók gyanánt csavargó habok rejtelmén suttogása, a távol leányvesek illatos sóhajta mind nem hatott reá. — Képzeteiben Rakicot látta maga mellett ülni, öklére támaszkodott, szép barna fejjével szomorún, szótlanul. És valami azt sugta szívének, hogy miatta merített kést a betyárkenyérbe. De felkutatja őt, ha tiz kárméval kellene is a Drinába hordania érte a Majevicez Planinát. Csak addig ne érje el őt a törvény keze, csak addig ne szomjazza az ő haragos lelke más emberek vérét, míg nyomába juthat. . .

Megkondult a hajnali harangszó s ő nyugodtan ment a szegény özvegy asszony magánosan álló kis viskója felé. Ott kuporodott Rakie édes anyja a szoba közepén a tűz hamvasodó parázsai előtt. Asztal keze a zsíros olvasó gyöngyszemét pergette, buzgón imádkozott s közben hullt a könnye, mint a záporosó.

A mint besurranni látta a bánatos Mirát, azt hitte, hogy álom kápráztatja szemét s öreg tenyerével kezdte dörzsölgetni.

Nehéz harezot vívott önmagával, a legnehezebbet és legfájdalmasabbat, mert senkinek se mondhatta el fájdalmát, ajkainak némának kellett maradni.

Egy óráig ühetett így íróasztala mellett, midőn felkelt és vonásai nyugodtak lettek. Még egy pillantást vetett az íróasztalra, ekkor észrevett engem. Kezébe vélt és fiókjába zárt, s a honnan minden este midőn mindenki nyugodni tért, elővett és hosszan, fájdalmasan szemlélte, miközben szeme könnyekkel telt meg. Majd ikertestvéremre gondolt, mely most urával bizonyosan idegen földön van, hol a szív fájdalom enyhíthető és a feledés oly könnyű.

Négy év mult el.

Ella már régen bárónő, s még mindig repkedő lepkeének nevezik és a szalonok kedvence.

Vajjon boldog-e?

Tulán. Hisz egyik élvezetből a másikba repked, él gondtalanul.

A két nagynéni ismét összejön és fontos arccal rebesgeti, hogy vajjon Medgyessy báró nem fogja-e meganni

A leány meghajolt előtte s szembe vele a tűz mellé guggolt, galyat tördelt a parázsra s fújtja, élesztette. Az öreg asszony csak nem akart hinni a szemének. Nézte szótlanul a leányt, a ki leejtett valamit szomorú arczáról, a mitől nagyot susorékkolt a tűz. Hisz ez azt jelenti, hogy neki nem kell a szülők által választott vőlegény s e nyomorult viskó tűzhelyénél keres menedéket. És hogy jöhetne, a szegény özvegy ahhoz. Aztán most már mikor nincsen többé fia, csupán emléke él meghalt jóságának. . .

Mire hiába várta, hogy ülésse kinálja, rámeredt az özvegy, mint egy kopár szikla, de nem tudott megmozdulni ajka.

A leány felállt s az ajtó elé lépett. — Mlada dzigka moja sedj sebe dolu (kedves leányom, ül le) hörge most az öreg, könyörgőn csapva össze kezét.

Mire visszafordult s örömtől ragyogva borult az asszony nyakába. . .

Edesen folyt a szó s az áldás ajkáról, mintha menyből lehallatszó zene fuvalma lett volna.

Most az öregnek is megoldódott a nyelve. Litallózta arca barázdái közül a nehéz esőpöppet s aztán elmondta, hogy fia ezt a nevet véste handsárja nyelére: Mira s föléje egy angyalt, alája egy ördögöt faragott, a mint ez a lángok közt vergődik.

— Mikor meghallotta, hogy te menny-asszony vagy, átölelt és így szólott hozzám: Edes anyám, látja ezt a handsárt, lefaragtam róla már az angyalt, ezentul csak az ördög lelkem. Híremet ha hallja, ne zokogjon értem, a merre én járok, átok hull utánam, a hová fejemet lehajtom, vér fog ott fakadni a fölből. Hogyha szeret, arra kérje a jó Istent, hogy mielőbb holt híremet hozza. . . És elment világga, bujdosója lett az erdők sűrűjének, nap az éjszakáját s az éj a nappala. Jaj uram teremtmény, miért is neveltem őt örök kárhozatra!

— Ne busuljon lelkem édes néném — szóla vigasztalón Mira, végig simogatva arczának redőit, nem fog kárhozatra jutni. Fölkeresen én, ha olyan gyürűje volna is, a mely köddé változtatná, s visszatérite a becsület útjára; nagy az ő haragja, nagy az ő keserve, az tolt ki szemét a józan eszének, de ha meglát engem, ha karomba zárom, mindjárt visszanyeri a tiszta látását, mert

Nagy az én rózsám ereje,
Tiz zsandár se bírta vele,
De ha az én szavam hallja:
Sirva borul a nyakamba. . .

nejének folytonos pajzánságát és vigkedvét.

Leontin nem változott.

Még mindig barátságos, jó és szelid mig mindig oly csendes.

Csak én, egyedüli meghittje, én ismerem báját.

Ezelőtt egy héttel este izgatottan vett kezébe Leontin és suttogá:

— Oh ő ismét itt van, visszatért hosszas utazásából és oly jó hozzám, oly kedves. Oh mily boldognak érzem magamat ma!

Ez időtől fogva szép szemébe nem gyűltek könnyek többé, s midőn neki „jó éjt“ kívánt, boldog mosoly honolt ajakán.

Es ma, Leontin fényes nappal jött hozzám; szép szemei ismét könnyekkel teltek meg, de ezek örömkönnyek valának. Aztán így szólott hozzám:

— Egyetlen meghitt barátom, fájdalmam néma tanuja te, neked mondom el, először is boldogságomat. Elemér szeret és most lettem szeretett menyasszonyává!

kaposvári sírkertben örök nyugalomra tétetni. Kaposvár, 1894. január 27. Aldás és béke poraira! Bogyay Anna férj. Pete Lajosné leánya. — Pete Lajos veje ifj. Pete Lajos Pete, Janka férj. Szecsányi Józsefné, Pete Márton unokái, Szecsányi Magda dedunokája. — Plachner Sándor vármegyei aljegyzőt súlyos csapás érte; szeretett kedves neje január hó 30-án életének 24-ik évében Kaposvárott elhunyt, haláláról a következő gyászjelentést tettük: Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentik a felejtethetetlen legjobb feleség és édes anyja, illetve gyermek és testvér Plachner Sándorné szül. Bélaváry Margitnak f. évi január hó 30-án reggeli 6 órakor hosszas szenvedés után életének 24-ik, boldog házasságának 6-ik évében történt kimúltát. A boldogultnak hült tetemei 1894. január 31-én d. u. 3 órakor fognak a Tallán Gyula-utcai gyásháztól az ey. ref. vallás szertartásai szerint eltemettetni. Kaposvár, 1894. január 30-án Béke hamvaira! Bélaváry István, Bélaváry Istvánné szülei. Plachner Sándor férj. Szigeti Lajosné szül. Bélaváry Emilia, Bélaváry Ferencz testvérei. Plachner Piroska Plachner Sanyika gyermekei. Drénik Antal városi képviselő testületi tag, január hó 26-án, rövid szenvedés után, 61 éves korában Kaposvárott elhunyt.

— **Marton Samu** derék polgártársunk, a „Korona” sörszarnokának bérloje, a szegények nemes istápolója, 30 éves kitaró munka után január hó 30-án hosszas szenvedés után elhalt Kaposvárott. Marton Samu a legtisztességesebb és legbecsületesebb emberek egyike volt, — a ki fáradozásainak gyümölcsét nagyrészt a jótékonyág oltárán áldozta föl; hosszas 30 év alatt embertársai tiszteletét megszerezte. Az üzletet f. évi Marton Manó, a kit irodalmi működéséről is előnyösen ismerünk, fogja kezelni a jövőben s reméljük a t. közönség pártfogását kiterjeszti a hátramaradt család ez egyedüli derék támaszára is. Ajánljuk az üzletet a t. közönség jóindulatú támogatásába. Elhunytáról a család a következő gyászjelentést adta ki: Alulírottak szomorodott szívvel jelentjük a forrón szeretett férj-, illetve édes atyának: Marton Samunak életének 56, boldog házasságának 29-ik évében hosszas szenvedés után e hó 30-án délután 3 órakor történt gyászor elhunytát. A boldogultnak hült tetemei 1894 február hó 1-én d. u. 3 órakor fognak Korona-utca, Hittaller-féle háztól a helybeli izr. temetőben örök nyugalomra tétetni. Kaposvár, 1894. január 30-án. Béke hamvaira! Marton Sa-

muné, sz. Fischer Czeezilia neje, Marton Manó, Marton Gizella, Marton Jenő gyermekei.

— **Sok a beteg.** Minden felől az a panasz érkezik hozzánk, hogy sok a beteg. Az influenza és tüdőgyulladás ugyan csak sok embert ágybadöntött; nem csak a székvárosban, de a vidéken is mindenütt sok a beteg!

— **Esküvő.** Naszvadi dr. Csönka Ede január 30-án esküdött örökhűséget a karádi róm. kath. templomban Pöllman Szerafin kisasszonynak, néhai Pöllman Lajos és Gabsovits Czeezil szellemes szép leányának, Gabsovits Károly vármegyei főjegyző unokahúgának Násznagyok voltak: a menyasszony részéről Horváth Gábor, a vőlegény részéről Patoky Andor. Esküvő után a vendégek Kötesére, a menyasszonyiházhoz mentek vissza, hol gazdag lakoma várt rájuk. — Állandó boldogságot kívánunk az ifjú párnak!

— **Értesítés.** A kaposvári helyőrségi tiszti táncestély rendezőse a következő értesítést bocsátotta ki: „Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, miszerint közbejött akadályok miatt a folyó évi február hó 1-jére kitűzött kaposvári helyőrségi tiszti táncestélyt f. é. február hó 5-én fog megtartani. A rendezőség.

GSARNOK.

El ne olvasd.

El ne olvasd — mihelyest vers!
(Inkább addig „gibicizelnél”:
Ott se' vesztesz, sem pedig nyersz):
Idő' vesztendő csak enél.
Kinek szüksége van rája,
Majd az ugys megtalálja.

Előhozok néhány embert;
Nagyon furcsa atyafiak...
Azaz, hogy csak voltanak, mert
Immár mind elpatkoltanak.
Eb a hitte, pár bolondja!
Halhatatlannak mondja.

Pedig ugy-e' nincs igazok?
Azért, hogy beszéltek versben?
Korán sem halhatatlanok.
El ne olvasd egyiket sem!
Elég, hogy én elolvastam.
Bár ez nincs divatba' mostan.

Annyi áll, hogy ez a fakó
Világ néktek jó, a hogy' van.
Nékem meg a versben lakó
Tetszik, szép ecsém! jobban.
Ez már, mint a ti világotok,
Eh, versben ne olvassátok.

mér Ellával mint a nyil siklott tova a tükörsíma jégen és kevésbé látogatott helyre vezetete.

— Ella, hadd beszéljek egyszer veled komolyan, — hallám Elemért kinek hangja izgatott volt, én szeretlek egy igaz szív őszinte hevével; te vagy első szerelmem, forró, hű szerelmemben nem kétkedhetel. Ella mond tudnál-e szeretni, s remélhetem-e, hogy mint kedves feleségemet vihetlek otthonomba?

Elemér megállt és hosszasan izgatottan nézett Ella szemébe.

— De kedves Elemér, mit beszélsz te össze-vissza? En félig-méddig el vagyok már jegyezve Medgyessy báróval, ki roppant gazdag és bár 40 éves, de igen szeretetreméltó gavallér. Most Párisba utazott, s mint nekem elutazása előtt mondá, azért, hogy az ott levő házat nagy pompával rendezze be, nehogy jövődöbéli felesége hiányt szenvedjen. Valóban jobban szeretsz engem, mint rokont és mint unokatestvért szeretni kell? Látod én jó nőd lennék Elemér, de... kérlek, ne legyen arezod oly sötét, oly kétségbeesett, hisz oly sápadt vagy mint a halál... Elemér! én félek téled... E

szavakat duzzogva, mintegy siró hangon ejté ki.

Elemér merev vonásai lassankint elsimultak.

— Ella, mondá szünet mulva, meleg őszinte szavaim nem öbresztették fel szívedben ama hangot, mely rezgésbe hozza a szerelem hurjait? Hát csakugyan amaz éltés emberhez akarod lánczolni életedet, s tudnád őt igazán szívből szeretni?... Gondold meg szavaidat, mielőtt válsz szólnál!

Ezzel Ellát egy padhoz vezetete.

Ella bosszus lett.

— Mily ünnepélyes és komoly hangon mondod ezeket Elemér, hisz én szeretlek, csaknem úgy mint szüleimet. Hogy Medgyesit szeretem-e, azt nem tudom; mindenesetre kellemes hallgatni az ő szellemes beszédét és ami fő gazdag báróné leszek és — őszintén szólva — azon az unalmas falun nem tudnék élni.

Fény és napsugár az éltető eleme a szitakötőnek! Légy elnéző Elemér, hisz te a legjobb, legkedvesebb unokafivérem vagy, ugy-e bár vőfélyem leszel? Felel

Majd a hölgyek elolvassák.
Mert ez „ó-divatról” még nem
Tett le végképpen ma napság,
— Bár megkezdte már — a szép nem.
Hja, maholnap már realis
Lesz a szende kis leány is

— Hát... izé... (de nem nevezsz ki?)
Egyik, a kiért rajongok,
Ugy nevezetnék: Reviczky...
(Soha, mint évi ily bolondot!
„A világ csak hangulat” — mond.
Hadd mondja. Ne olvasd. Hagyd ott.

Avval se' bánt ám fukaran
Kegyével a költők atya,
A kit úgy hinak, hogy: Arany...
Könyvét ma nap ki fogatja?
El ne olvasd, Ugy is jól van.
Ugy találnád: nagyon józan.

S a ki mindet bététözi,
Mint virágokat a rózsza,
Már ki az? mint láng Petőfi...
De ma ezt is hány olvassa?
Ez meg mámoros tán? Nem de?
Le kell „rakni” őket rendre.

Mondtam, ugy-e: el ne olvasd.
Drága idő' vesztögetted.
Látnád ott a kártya-asztalt:
Mily vádlólag áll megötödt!
Vers-olvasás nem divat ma...
Még valaki rajta kapna.

Ősz Pál.

A bosnyák menyasszony.

Janja nagy községből guzlárok dalja száll az esti szellő szárnyán, elhat a mögötte fehérle Majevicza Planináiig, ott egymásnak adják a hajladozó fényök, lent a völgyben fölkapja hangjait a Janja-Rheka vize és besugozja csendes elhajlással a Drinának zugó habjaiba.

A községnek legszebb konakjában gyöngyözik a jó kedv, talp alá valóit peng az egyhuru gúla és szívják boldogan a közörm csibukját. A hős mustu Batrovic lányát éppen most jegyzik el. A gazdag Kostic fia a vőlegény. — Barátai (svatü) rendre megmutogatják a drága jegyajándékokat, a smaragd kövű gyűrűt, a gyémántos arany karpereczet, a rubinköves, virágharang forma szép fülbevalókat s a ragyogó szári medjedikkel (arany pénz) körül akgatott selyem nyakszalagot. Az ősz Batarovic mindenre azt mondja, hogy dobre (jól van). És ezzel meg van kötve a bog, mely két ifjú életét van hivata egymáshoz kapcsolni. A vőlegény nem jelent meg a menyasszonyánál, ez viszont nem a vőlegényénél. — Látták egymást gyakran a templom hajójában, mert hisz a görögkeleti nők nem temetik el alak-talan csavarodásu kendőbe arcukat, de

legalább Elemér, s nézz rám!... kéré őt Ella aggódalmas arczeal és kezével megfogadta a fiatal ember karját. Elemér nem szólt semmit, hanem gépiesen levett miniket Ella lábairól.

Elemér felkelt, halálsápadt lón és ajkai görcsösen rángatóztak.

— Semmi Ella, semmi, ne aggódjál minattam, heves főfájásom van. Feledd el azt, mit mondtam — feleldj el engem is — és légy boldog.

Mily szomorú, mily csüggesnélküli volt a hangja.

— Ah, csakhogy már itt vagytok, kiáltá Leontine, hát nem keresolyáztok Ella? Mi bajod van Elemér, rosszul vagy talán? Es Leontine hangja oly mély aggodalmat árukt el, hogy Elemér-meghatva pillantott rá, e pillantás egy titkot fedezett fel lelkében, melyről még eddig nem volt sejtelmé.

Mely sóhaj tört elő kebléből és rebegé:

— Még ez is. Oh, nem elég, hogy a másik boldogtalan lesz, talán Leontine is?...

MAGYAR JÁNOS

könyvnyomdája, „Somogyi Ujság“ kiadója

Kaposvárrott, Teleky-utca 9. sz.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom a legújabb betűkkel dúsan felszerelt

KÖNYVNYOMDÁMAT

hol minden a nyomdászati szakba vágó munkákat izlésesen és tisztán kiállítva készítek.

Magamat, valamint üzletemet a n. é. közönség figyelmébe ajánlva, maradtam

teljes tisztelettel

MAGYAR JÁNOS.